

ชื่อวิทยานิพนธ์ : หลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมอัตลักษณ์ประเพณีสงกรานต์
ของชุมชนเขาทอง ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัย : พระวรเศรษฐ์ ธมฺมวิริโย

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระศรีสมโพธิ, ดร.	ป.ธ.๗, พธ.บ., M.A., Ph.D.
: ผศ.อานนท์ เมธีวรฉัตร	ป.ธ.๖, น.ธ.เอก, พธ.บ., ศษ.บ., กศ.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

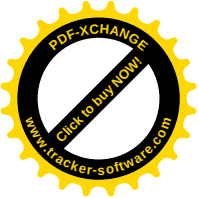
การวิจัยเรื่องหลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมอัตลักษณ์ประเพณีสงกรานต์ของชุมชนเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาการส่งเสริมอัตลักษณ์ประเพณีสงกรานต์ของชุมชนเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมอัตลักษณ์ประเพณีสงกรานต์ของชุมชน และ ๓) เพื่อวิเคราะห์หลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมอัตลักษณ์ประเพณีสงกรานต์ของชุมชนเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าจากพระไตรปิฎก อรรถกถา เอกสาร ตำราวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับผู้เกี่ยวข้องในชุมชนเขาทอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

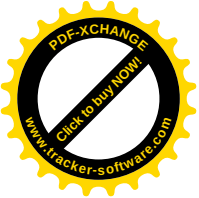
การส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชน คือ การแสดงออกของกลุ่มคนที่มาอยู่ร่วมกันในบริบทของสังคมเดียวกัน จนเป็นการแสดงออกถึงความเป็นตัวตน หรือเป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นของชุมชนนั้น ๆ โดยการแสดงออก มี ๖ ทาง คือ ๑) ชาติพันธุ์ ๒) การแต่งกาย ๓) ความเชื่อถือ ๔) อาหารการกิน ๕) ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ๖) ประเพณี ชุมชนเขาทองเป็นชุมชนชาวมอญที่มีการส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนทั้ง ๖ ทาง แต่ที่เด่นชัดที่สุดคือการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางประเพณีอันได้แก่ประเพณีสงกรานต์

หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมอัตลักษณ์ประเพณีสงกรานต์ของชุมชน มี ๓ ระดับ คือ ๑) ระดับครอบครัว ใช้หลักศีลธรรมพื้นฐาน ๒) ระดับชุมชน คือ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ใช้หลักความกตัญญูกตเวทีและหลักสามัคคี และ ๓) ระดับประเทศ คือ สังคมขนาดใหญ่ ใช้หลักการวตา และหลักสามัคคี

๒

การส่งเสริมอัตลักษณ์ประเพณีสงกรานต์ของชุมชนเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นชุมชนชาวไทยเชื้อสายมอญที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นในด้านประเพณีที่เด่นชัดที่สุด คือ ประเพณีสงกรานต์ พบหลักพุทธธรรมที่ปรากฏเด่นชัด คือ หลักการวตาปรากฏอยู่ในการละเล่นจับข้อมือสาว หลักสารานิยธรรมปรากฏอยู่ในการรดน้ำดำหัวขอพรผู้สูงอายุ หลักกตัญญูทเวที่ปรากฏอยู่ในการทำบุญอุทิศให้กับปิตุชน การสรงน้ำพระและรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ หลักสามัคคีปรากฏอยู่ในทุกกิจกรรมมาเป็นเวลานาน หากแต่ในปัจจุบันกระแสความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีกำลังเข้ามามีผลกระทบต่อการส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนดังกล่าว และชุมชนกำลังต้องการการปกป้องอนุรักษ์สืบสานประเพณีอันงามอันเป็นอัตลักษณ์ชุมชนที่ทรงคุณค่าให้คงสืบทอดต่อไป

Thesis Title : BUDDHIST PRINCIPLE AND COMMUNITY INDENTITY
PROMOTION RELATED TO SONGKRAN (THAI NEW
YEAR) FESTIVAL AT KHAO THONG COMMUNITY,
PHAYUHA KHIRI DISTRICT, NAKHON SAWAN
PROVINCE

Researcher : PHRA WORACHET THAMMAVIRIYO
(WATTHANASAKUNRAK)

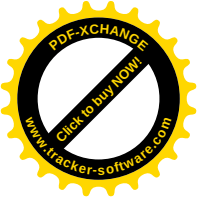
Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee
: Phrasrisombhoth, Dr.
Pali VII, B.A., M.A., Ph.D
: Asst.Prof. Anond Metheewarachattra
Pali VI, B.A., B.Ed., M.Ed.

Date of Graduation : 23 May 2015

Abstract

The research on “Buddhist Principles and Community Identity Promotion related to Songkran (Thai New Year) Festival” at Khao Thong Community, Phayuha Khiri District, Nakhon Sawan Province had three objectives: 1) to study the identity promotion of the community related to the festival at Khao Thong Community, Phayuha Khiri District, Nakhon Sawan Province, 2) to study the Buddhist principles and the community identity promotion, and 3) to analyze the Buddhist principles and the community identity promotion relating to Songkran (Thai New Year) Festival at Khao Thong Community, Phayuha Khiri District, Nakhon Sawan Province. This research applied the documentary research with collecting data from Tipitaka, academic textbooks, related documents and researches. Analysis of the data used the analysis of the content and the summary of the research used presenting the descriptive results of the research.

Results of the Research

The community identity promotion at Khao Thong Community, Phayuha Khiri District, Nakhon Sawan Province was the expression of the people in the community living in the same society. These expressions were self-confident or local identity of the community. The community identity promotion had 6 ways: ethnic, dressing, culture and belief, food, intelligence of locality, and tradition. The Khao Thong Community was the Mon people community that promoted the community identity through all 6 ways. However, the most remarkable identity was the traditional identity promotion: Songkran Festival (Thai New Year).

The Buddhist principles and the community identity promotion had 3 levels: 1) the small group or the family applying the basic morality, 2) the middle group or the community applying the principle of the gratefulness and the unity, and 3) the big group or the country applying the reverence and the unity.

The Buddhist principles and the community identity promotion relating to Songkran (Thai New Year) Festival at Khao Thong Community, Phayuha Khiri District, Nakhon Sawan Province that was the Mon people were the *Gāravatā* (the reverence) appeared in the play of holding the women's wrists, the *Sāraṇīyadhamma* (states of conciliation) appeared in pouring water on the hands of revered elders and asking for blessing, the *Kataññukatavedī* (gratefulness) appeared in the making of merits for the dead people, sprinkling water onto a Buddha image, and pouring water on the hands of revered elders and asking for blessing, and the unity appeared in all the activities. Now, the current of material and technological progress would affect the community identity promotion. Moreover, the community wanted to protect, conserve and inherit these valuable festivals continually.